

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 3Sžk/4/2019
Identifikačné číslo spisu: 5018200398
Dátum vydania rozhodnutia: 20.03.2019
Meno a priezvisko: Mgr. Viliam Pohančenič
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2019:5018200398.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Mgr. Viliama Pohančeniča a zo sudcov JUDr. Ivana Rumanu a JUDr. Anny Peťovskej, PhD. (sudca spravodajca), v právnej veci žalobcov (sťažovateľov): v rade 1/ H. Z., nar. XX.XX.XXXX, bytom T., v rade 2/ X. Z., nar. XX.XX.XXXX, bytom T., v rade 3/ A. Z., nar. XX.XX.XXXX, bytom T., v rade 4/ R. Y., nar. XX.XX.XXXX, bytom T., v rade 5/ V. Q., nar. XX.XX.XXXX, bytom T., v rade 6/ V. J., nar. XX.XX.XXXX, bytom T., všetci zastúpení: JUDr. Michal Miškovič - advokátska kancelária s.r.o., so sídlom Palisády č. 32, Bratislava, proti žalovanému: Obec Kolárovice, so sídlom Kolárovice č. 389, o žalobe opomenutých účastníkov, v konaní o kasačnej sťažnosti žalobcov proti uzneseniu Krajského súdu v Žiline č. k. 30S/134/2018-71 zo dňa 16.10.2018, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky kasačnú sťažnosť z a m i e t a.

Účastníkom konania nárok na náhradu trov kasačného konania n e p r i z n á v a.

Odôvodnenie

I.

1. Krajský súd v Žiline napadnutým uznesením návrh žalobcov na odpustenie zmeškania lehoty na podanie žaloby opomenutých účastníkov zamietol a zároveň konanie podľa § 179 ods. 4 zákona č. 162/2015 Z. z., Správny súdny poriadok (ďalej aj len „SSP“) v spojení s § 99 písm. h) SSP zastavil. Žiadnemu z účastníkov nepriznal právo na náhradu trov konania.

2. V odôvodnení sa krajský súd najskôr vyjadril k návrhu na odpustenie zmeškania lehoty a konštatoval, že správna žaloba opomenutého účastníka predstavuje osobitný typ všeobecnej správnej žaloby, ktorej procesná úprava je vymedzená v § 179 SSP. Pri tomto type žaloby sa skúma splnenie dvoch kumulatívne vyžadovaných podmienok. Či žalobcovi patrí postavenie opomenutého účastníka a či od vydania napadnutého rozhodnutia alebo opatrenia orgánu verejnej správy neuplynuli viac ako tri roky.

3. Žaloba opomenutých účastníkov bola osobne podaná na krajský súd dňa 01.10.2018. Napadnuté rozhodnutie bolo vydané dňa 26.02.2015. Vzhľadom na skutočnosť, že § 179 ods. 1 SSP vymedzuje procesné podmienky prípustnosti meritórneho skúmania žalobou napadnutého rozhodnutia alebo opatrenia orgánu verejnej správy kumulatívnosťou splnenia týchto podmienok, krajský súd vyhodnotil, že vzhľadom na uplynutie trojročnej prekluzívnej lehoty od vydania napadnutého rozhodnutia nie je dôvodné sa ďalej zaoberať, či žalobcom v príslušnom administratívnom konaní prislúchalo postavenie opomenutých účastníkov, keďže toto zisťovanie a rozhodnutie by bolo bez reálnej možnosti zlepšenia postavenia žalobcov. Vzhľadom na charakter lehoty, na ktorú súd musí prihliadať vždy ex offo, jej uplynutím došlo k zániku práva neuplatneného v tejto lehote. Preto súd dospel k záveru, že návrhu na odpustenie zmeškania lehoty nie je možné vyhovieť a krajský súd ho zamietol. Súčasne konanie o podanej žalobe zastavil.

II.

4. Žalobcovia podali proti uzneseniu krajského súdu kasačnú sťažnosť z dôvodov podľa § 440 ods. 1 písm. f) a g) SSP. Sťažovatelia považujú právne posúdenie podľa § 179 ods. 1 SSP v spojení s § 97 SSP a § 35 ods. 1 SSP uvedené v bode 5 napadnutého uznesenia za nesprávne v dôsledku nesprávneho a neúplného výkladu týchto ustanovení. Majú za to, že žalobná legitímácia sa viaže na postavenie účastníka administratívneho konania, preto správny súd musí obligatórne vyhodnotiť, či opomenutému účastníkovi prináležala účasť v administratívnom konaní, čo však nespravil a rovnako neoveril správnosť tvrdenia, že Obec Kolárovice im nedoručila rozhodnutie a nekonala s nimi ako s účastníkmi administratívneho konania. Nesprávne právne posúdenie dôvodili aj poukazom na § 63 ods. 4 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (ďalej aj len „správny poriadok“), podľa ktorého je možnosť podať návrh na obnovu konania alebo obnovu konania nariadiť aj po uplynutí lehoty troch rokov od právoplatnosti rozhodnutia, ak sa rozhodnutie dosiahlo trestným činom. V tejto súvislosti uvádzajú existenciu dôvodných pochybností o postupe stavebného úradu Obce Kolárovice a stavebníka, ktorý mohol v niektorých aspektoch naplniť skutkovú podstatu viacerých trestných činov ako napr. zneužitie právomoci verejného činiteľa, machinácie pri verejnom obstarávaní a verejnej dražbe a pod. K márnemu uplynutiu trojročnej lehoty poukazujú i na § 68 ods. 1 SSP, podľa ktorého lehota neplynie tomu, kto stratil procesnú subjektivitu alebo spôsobilosť samostatne konať pred správnym súdom. Skutočnosť, že žalovaný nekonal so žalobcami ako s účastníkmi administratívneho konania, považujú za účelové.

5. Práve skúmanie procesnej spôsobilosti má významný vplyv na posúdenie plynutia lehoty. Pokiaľ účastník konania nemá priznané postavenie účastníka konania a správny orgán s ním nekonal, jeho nevedomosť o existencii rozhodnutia môže byť postavená na roveň situácii, kedy procesná subjektivita neexistuje. V prípade, ak by žalobcom nebolo priznané postavenie účastníkov administratívneho konania, nebola by im daná procesná subjektivita, a teda podľa § 68 ods. 1 SSP by neplynula zákonná trojročná lehota, ale iba počívala.

6. Za nesprávny procesný postup krajského súdu podľa § 440 ods. 1 písm. f) SSP preto považujú zamietnutie návrhu na odpustenie zmeškania lehoty a neskúmanie procesnej subjektivity. Pripomínajú, že v zmysle § 70 SSP má odpustenie zmeškania lehoty všeobecný charakter a vzťahuje sa na akúkoľvek zákonnú lehotu, pri ktorej to zákon nevyklučuje. Ustanovenie § 179 ods. 1, 4 SSP neupravuje vylúčenie zmeškania tejto lehoty, ani doložku o nemožnosti odpustenia tejto lehoty, ktorá je priamo uvedená len v § 101 ods. 3, § 181 ods. 4, § 443 ods. 5 a § 475 ods. 2 SSP. Z uvedených ustanovení vyplýva, že doložka nemožnosti odpustenia lehoty sa na § 179 ods. 1, 4 SSP nevzťahuje.

7. Vzhľadom na uvedené dôvody žalobcovia navrhli, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky zrušil napadnuté uznesenie Krajského súdu v Žiline č. k. 30S/134/2018-71 zo dňa 16.10.2018 a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

III.

8. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd kasačný (§ 11 písm. g) SSP) preskúmal napadnuté

uznesenie krajského súdu v rozsahu dôvodov uvedených v kasačnej sťažnosti (§ 440 ods. 1, 2 SSP) a dospel k záveru, že podaná kasačná sťažnosť nie je dôvodná.

9. Správnu žalobou sa žalobcovia domáhali uloženia povinnosti žalovanému doručiť rozhodnutie žalovaného - Obce Kolárovice č. SÚ 224/2015-Gch. zo dňa 26.02.2015, alebo aby správny súd toto rozhodnutie zrušil a vec vrátil žalovanému na ďalšie konanie. Zároveň žiadali o odpustenie zmeškania lehoty.

10. Podľa § 70 SSP, ak tento zákon neustanovuje inak, predseda senátu odpustí zmeškanie lehoty, ak ju účastník konania alebo jeho zástupca zmeškal z ospravedlniteľného dôvodu a bol preto vylúčený z úkonu, ktorý mu patrí. Návrh treba podať do 15 dní po odpadnutí prekážky a treba s ním spojiť i zmeškaný úkon.

11. Podľa § 179 ods. 1 SSP, ak správnu žalobu podá niekto, kto tvrdí, že mu rozhodnutie orgánu verejnej správy alebo opatrenie orgánu verejnej správy nebolo doručené, hoci sa s ním ako s účastníkom administratívneho konania malo konať (ďalej len "opomenutý účastník"), správny súd overí správnosť tohto tvrdenia a skutočnosť, či od vydania napadnutého rozhodnutia alebo opatrenia neuplynuli viac ako tri roky, a ak sú tieto podmienky splnené, uznesením rozhodne, že orgán verejnej správy je povinný doručiť opomenutému účastníkovi vo veci vydané rozhodnutie alebo opatrenie.

12. Podľa § 179 ods. 4 SSP po právoplatnosti uznesenia podľa odseku 1 správny súd konanie zastaví. Správny súd zastaví konanie vždy aj vtedy, ak od vydania napadnutého rozhodnutia alebo opatrenia do podania žaloby opomenutým účastníkom uplynuli viac ako tri roky.

13. Predmetom kasačnej sťažnosti bolo uznesenie krajského súdu, ktorým bol zamietnutý návrh na odpustenie zmeškania lehoty na podanie všeobecnej správnej žaloby a zároveň konanie o žalobe opomenutých účastníkov bolo zastavené z dôvodu uplynutia prekluzívnej trojročnej lehoty od vydania rozhodnutia žalovaného.

14. Správna žaloba opomenutého účastníka predstavuje osobitný typ všeobecnej správnej žaloby, ktorej procesná úprava je v podstate plne vymedzená v § 179 SSP. Z povahy veci vyplýva, že aktívnu legitimáciu na podanie tejto žaloby má len fyzická alebo právnická osoba tvrdiaca, že jej nebolo doručené rozhodnutie alebo opatrenie orgánu verejnej správy. Uvedené predstavuje prvú procesnú podmienku aktívnej žalobnej legitimácie. Vychádzajúc z § 179 ods. 1 SSP, správny súd je súčasne vždy povinný preveriť, či od vydania napadnutého rozhodnutia alebo opatrenia neuplynuli viac ako tri roky. Uvedené má zásadný význam, pretože chráni právnu istotu spojenú s vydaním rozhodnutí a opatrení, pri ktorých by v dôsledku chybného doručovania mohla byť následne spochybnená ich právoplatnosť, resp. účinky, či už v dôsledku možného nastúpenia inštančného administratívneho postupu alebo súdneho prieskumu.

15. Z kumulatívnej povahy týchto skutočností ako podmienok determinujúcich úspešnosť žaloby súčasne vyplýva aj záver, že ak správny súd jednoznačne zistí, že od vydania žalobou napadnutého rozhodnutia alebo opatrenia uplynuli viac ako tri roky, nemusí súčasne preskúmať aj to, či žalobcovi malo v príslušnom administratívnom konaní patriť postavenie účastníka konania a či mu dané rozhodnutie alebo opatrenie bolo riadne doručené. Takéto zisťovanie by malo len akademický charakter bez reálnej možnosti zlepšenia postavenia žalobcu (napr. uznesenia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 2Sžp/14/2011 zo dňa 17. augusta 2011 a sp. zn. 5Sžp/3/2012 z 29. februára 2012). Procesným následkom uplynutia tejto trojročnej prekluzívnej lehoty potom je, že správny súd je povinný konanie o takejto žalobe zastaviť.

16. Najvyšší súd Slovenskej republiky po oboznámení sa s rozsahom a dôvodmi kasačnej sťažnosti proti napadnutému uzneseniu krajského súdu, po preskúmaní napadnutého uznesenia a po oboznámení sa s obsahom pripojeného spisového materiálu nezistil žiaden dôvod na to, aby sa odchýlil od logických argumentov a relevantných právnych záverov obsiahnutých v odôvodnení napadnutého uznesenia. Tieto závery spolu so správnu citáciou dotknutých právnych noriem vytvárajú dostatočné právne

východiská pre vyslovenie výroku napadnutého uznesenia.

17. V posudzovanej veci je kľúčovou skutočnosťou neprípustnosť odpustenia zmeškania lehoty a následná povinnosť správneho súdu zastaviť konanie o žalobe opomenutých účastníkov pri nesplnení zákonom predpokladaných podmienkach, ktorá vyplýva z § 179 ods. 4 SSP. Z dikcie § 179 ods. 4 SSP vyplýva povinnosť, nie možnosť správneho súdu konanie o žalobe opomenutých účastníkov zastaviť vždy, ak od vydania napadnutého rozhodnutia alebo opatrenia do podania žaloby opomenutým účastníkom uplynuli viac ako tri roky.

18. V posudzovanej veci rozhodnutie orgánu verejnej správy bolo vydané dňa 26.02.2015 a žaloba opomenutých účastníkov bola súdu doručená 01.10.2018.

19. Správny bol preto postup krajského súdu, ak návrh na odpustenie zmeškania lehoty zamietol a konanie o žalobe zastavil. Bez právnej relevancie je argumentácia sťažovateľov a ich odkaz na všeobecné ustanovenie § 70 SSP v komparácii na ustanovenia Správneho súdneho poriadku explicitne vylučujúcimi možnosť odpustenia zmeškania lehoty (napr. § 101 ods. 3, § 181 SSP a pod.). Rovnako neobstojí poukaz na § 63 ods. 4 správneho poriadku, ktorého pôsobnosť sa viaže na predsúdne administratívne konanie.

20. Uvedený výklad je plne v súlade so zmyslom stanovenia tejto lehoty ako lehoty prekluzívnej, ktorá chráni právnu istotu spojenú s vydaním rozhodnutí a opatrení, na ktoré sa viac ako tri roky hľadelo ako na právoplatné a vykonateľné.

21. Z uvedených dôvodov Najvyšší súd Slovenskej republiky kasačnú sťažnosť podľa § 461 SSP ako nedôvodnú zamietol.

22. O trovách kasačného konania rozhodol kasačný súd podľa § 167 ods. 1 a § 168 v spojení s § 467 ods. 1 SSP tak, že účastníkom nepriznal nárok na náhradu trov tohto konania, keďže žalobcovia (sťažovatelia) neboli v tomto konaní úspešní a žalovanému nárok na náhradu trov v konaní pred správnymi súdmi zásadne neprináleží.

23. Toto rozhodnutie prijal Najvyšší súd Slovenskej republiky v pomere hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu opravný prostriedok nie je prípustný.